

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 36.

Tisdagen den 3 mars.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 25 nästlidna februari förda protokollen.

§ 2.

Herr talmannen tillkännagav, att till honom ankommit en skrivelse från hans excellens herr statsministern; varande denna skrivelse, som herr talmannen nu uppläste, av följande lydelse:

Till Talmannen i riksdagens andra kammare.

Att Kungl. Maj:t genom nådigt brev av denna dag behagat kalla riksdagens samtliga ledamöter att torsdagen den 5 innevarande månad klockan 3 eftermiddagen infinna sig på rikssalen för att där mottaga ett sådant meddelande från Kungl. Maj:t, som i § 36 riksdagsordningen omförmäles, har jag äran härmed tillkännagiva. Stockholm den 3 mars 1914.

Hj. L. Hammar skjöld.

§ 3.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Interpellation.

Herr Thorsson, som yttrade: Herr talman! Ehuru en skrivelse nyss upplästs om kammarens hemförlovande om torsdag, anser jag mig på grund av handlingar, som kommit mig till del i dag, vara pliktig att göra en hemställan till kammaren att få till hans excellens herr statsministern framställa ett spörsmål:

Genom skrivelse av den 18 mars 1913 från statsrådet och t. f. chefen för kungl. lantförsvarsdepartementet förordnades förste byråingenjören Lindh och arkitekten Lehming att såsom sakkunnige biträda tredje försvarsberedningen, varefter beredningen uppdrog åt dessa att inkomma med förslag och utredning rörande besparingar vid utförandet av de nya kasernetablissemementen. Då omfattningen av det utredningsarbete, som uppdrogs åt herrar Lindh och Lehming, befanns erfordra biträde från samtliga näm-

Interpellation.

(Forts.)

dens tekniska tjänstemän, anmodades med försvarsberedningens medgivande byråingenjören Lindgren och maskiningenjören Bruhn att deltaga i utredningsarbetet. Efter ett ytterst forcerat arbete avlämnades i slutet av april månad förra året dels ett vidlyftigt förslag till förenklingar och bättre ekonomisering av kasernbyggnadsarbetet i tekniskt avseende, samt dels en utredning rörande administrationsutgifterna för nämndens verksamhet jämte förslag till besparingars vinnande även i nämnda avseende. Det förstnämnda av dessa förslag godkändes så gott som fullständigt av försvarsberedningen, som därefter i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställde om dess antagande. Med stöd av den av de sakkunnige utförda ekonomiska utredningen angående administrationsutgifterna utarbetades hos beredningen därjämte ett förslag till omorganisation av kasernbyggnadsnämnden. Genom detta förslag skulle utgifterna för nämndens expedition nedbringas med cirka 35,000 kronor om året, motsvarande cirka 28,000 kronor per etablissemment.

Under augusti, september och oktober månader förra året lämnades ytterligare ett förslag till besparingars åvägabringande genom ett mera ekonomiskt anordnande av underofficersbostäder och förrådslokaler. Även dessa förslag godkändes av beredningen och överlämnades till Kungl. Maj:t med hemställan om antagande.

I augusti månad förra året fattade Kungl. Maj:t beslut i frågan rörande det först avlämnade besparingsförslaget, och blev detta i huvudsak antaget. Detta beslut innebar en besparing för de åtta ännu icke påbörjade etablissemmenten av 1,200,000 kronor. Härtill komma cirka 60,000 kronor, som nämnden enligt kungl. brev inbesparar å de redan påbörjade etablissemmenten, i den mån förslagen där kunna tillämpas. Det är sålunda en besparing av inalles cirka 1,260,000 kronor, som genom dessa förslag tillföres statsverket.

Beträffande det senaste besparingsförslaget har Kungl. Maj:t ännu icke fattat något beslut, men lär detsamma i huvudsak hava tillstyrkts av kungl. arméförvaltningens fortifikations- och intendentsdepartement. För den händelse Kungl. Maj:t skulle godkänna även detta förslag, skulle besparingarna för de återstående etablissemmenten ökas med cirka 560,000 kronor, och besparingssumman sålunda stiga till ett belopp av inalles cirka 1,800,000 kronor. Föreslagna besparingar beträffande administrationen äro här sålunda ej medräknade.

I december månad förra året fattade Kungl. Maj:t beslut rörande försvarsberedningens förslag till omorganisation av kasernbyggnadsnämnden. Kungl. Maj:t beslöt därvid, att på grund av den förebragta utredningen en omorganisation skulle verkställas, men ogillade i övrigt i alla punkter det av beredningen föreslagna sättet för den nya organisationens genomförande. Enligt beredningens förslag skulle besparingarna i huvudsak vinnas genom att borttaga den dyrbara och enligt beredningens

förmenande obehövlige nämndstyrelsen, bestående av en byggnadschef och trenne verket i övrigt utomstående nämndledamöter, och ansvaret i stället fördelas mellan de inom institutionen arbetande tekniska tjänstemännen, vilka sålunda skulle utgöra nämnden. Enligt Kungl. Maj:ts beslut skulle däremot nämndstyrelsen kvarstå och besparingarna — vilket framgår av den nya instruktionen — i huvudsak vinnas genom indragning av vissa tekniska tjänstemannabefattningar.

Interpellation.
(Forts.)

Då den nya nämnden började sin verksamhet vid innevarande års ingång, anmodades tjänstemännen att intill den 1 april kvarstå i sina tjänstebefattningar under enahanda villkor som hittills, en framställning som de samtliga efterkommit. Inom denna tid skulle nämnden hava beslutat, huru för framtiden skulle ordnas. Vid sammanträde den 26 dennes har nämnden fattat definitivt beslut i tjänstemannafrågan och därvid bestämt sig för att från och med 1 april alltså inom en månad avskeda byråingenjören samt från och med den 1 juni såväl arkitekten som maskiningenjören. Av de fyra tekniska tjänstemännen torde sålunda endast förste byråingenjören komma ett erbjudas fortsatt anställning, under det att de övriga tvingas lämna institutionen.

Jag vågar emellertid med fullkomlig visshet påstå, att den besparing, Kungl. Maj:t förmenat sig göra genom förenämnda befattningars indragande, aldrig kommer att bli någon verklighet. Det arbete, som hittills utförts av ifrågavarande funktionärer, kan den nya nämnden icke undvara, om dess uppdrag skall kunna fullföljas, och skillnaden blir endast, att utomstående specialister måste anlitas för arbetets utförande. Den nya nämnden synes för övrigt redan hava insett detta förhållande, och i den till Kungl. Maj:t för fastställelse inlämnade kostnadsstaten för nämndens expedition, som med 19,000 kronor överstiger den beräknade kostnaden enligt beredningens organisationsförslag, har i arvode åt arkitekt upptagits 7,500 kronor, såsom hittills, och i arvoden åt specialister ett belopp av 18,600 kronor. Med avdrag av arvode åt belysningsexperten motsvarar denna senare post exakt förutvarande avlöningar åt byråingenjören och maskiningenjören.

Man må med skäl fråga sig, vari fördelen för statsverket beträffande de mot de förutvarande tjänstemännen vidtagna åtgärderna egentligen skulle bestå? I besparingshänseende blir åtminstone vinsten ingen, och förändringens hela resultat synes bli, att arkitekten, byråingenjören och maskiningenjören avskedas, men deras arvoden betalas till utomstående specialister, vilka icke såsom de nuvarande tjänstemännen haft tillfälle att under en följd av år arbeta sig in i kasernbyggnadsnämndens uppgift.

Då det måste betraktas såsom betänkligt, att personer, som genom officiellt uppdrag bidragit till avsevärda besparingar för statsverket, härför skola lönas medelst uppsägning från sina

Interpellation. befattningar såsom tjänstemän i kasernbyggnadsnämnden, anhåller jag om kammarens tillstånd att till hans excellens herr statsministern få framställa följande spörsmål:

(Forts.) Ämnar Eders Excellens, efter tagen del av förestående, vidtaga några åtgärder, i syfte att de nu uppsagda tjänstemännen må vardas bibehållna vid sina anställningar?

Ifrågavarande anhållan bifölls av kammaren.

§ 4.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 7, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under sjunde huvudtiteln gjorda framställningar; och

från bankoutskottet:

nr 10, angående vissa utgifter under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

§ 5.

Vidare anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet

nr 13, angående inskränkning eller borttagande av bestämmelsen i 23 § av förordningen om kommunalstyrelse på landet rörande kommunalstämmoprotokolls uppläsande i kyrkan;

nr 14, angående utredning i fråga om rätt för församling att utse ordförande i skolråd; och

nr 15, rörande ändrad lydelse av §§ 8 och 17 i förordningen den 5 juni 1909 angående grunderna för stadshypoteksföreningars bildande och verksamhet.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,18 e. m. för att åter sammanträda kl. 7 e. m., då detta plenum enligt utfärdat anslag komme att fortsättas.

In fidem
Per Cronvall.